

6. Natura 2000-tolerantie

De onderzoeksruimte (O-ruimte) voor het vaststellen van de gevolgen voor het milieu is voor de 61e BP-wijziging in het jaar 2019 zodanig opgesteld dat rekening kan worden gehouden met alle aanzienlijke milieu-relevante effecten op de afzonderlijke beschermde goederen. Evt. daarbovenuit stijgende effecten worden verbaal beschreven. Met inachtneming van de locatie en de bestands- en gebruikssituatie, alsook van de achtergrond van de beschermde gebieden, is de O-ruimte voor de milieucontrole op basis van de op 25 juli 2019 uitgevoerde scoping-datum bij de 61e BP-wijziging met een dekking van maximaal 1.000 m vastgelegd en omvat in eerste instantie alleen op het grondgebied van de federale republiek Duitsland gelegen stukken.

Binnen dit relevante werkgebied bevinden zich volgens de actuele rechtssituatie geen wettelijk bindend vastgelegde Natura 2000-gebieden.

In de verdere omgeving van het plangebied bevinden zich echter meerdere FFH-gebieden en EU-vogelbeschermingsgebieden (VBG) die onder het Natura 2000-netwerk van beschermde gebieden vallen:

Op Duits grondgebied:

- FFH-gebied: **DE-4702-301** "*Elmpter Schwalmbruch*" op een afstand van min. 1,3 km ten noorden van het plangebied
- VBG-gebied: **DE-4603-401** "*VBG Schwalm-Nette-Platte met aangrenzend bos en Meinweg*" op een afstand van min. 1,3 km ten noorden, westen en zuiden van het plangebied
- FFH-gebied: **DE-4802-301** "*Lüsekamp en Boschbeek*" op een afstand van min. 1,5 km ten zuiden/zuidwesten van het plangebied
- FFH-gebied: **DE-4703-301** "*Tantelbruch met Elmpter Bachtal en delen van de Schwalmaue*" op een afstand van min. 2,3 km ten noordoosten/oosten van het plangebied
- FFH-gebied: **DE-4702-302** "*Bossen en heidevelden bij Brüggen-Bracht*" op een afstand van min. 2,7 km ten zuidoosten van het plangebied
- FFH-gebied: **DE-4802-302** "*Meinweg met Ritzroder Dünen*" op een afstand van min. 2,8 km ten noorden van het plangebied
- FFH-gebied: **DE-4803-301** "*Schwalm, Knippertzbach, Raderveekes en Lüttelforster Bruch*" op een afstand van min. 5,0 km ten oosten van het plangebied

Op Nederlands grondgebied:

- FFH-gebied: **NL2000008** "*Meinweg*" op een afstand van min. 1,4 km ten zuiden van het plangebied
- FFH-gebied: **NL2003045** "*Swalmdal*" op een afstand van min. 2,5 km ten noordwesten van het plangebied
- FFH-gebied: **NL2003042** "*Roerdal*" op een afstand van min. 5,5 km ten zuiden/zuidwesten van het plangebied

De mogelijke lange-afstandseffecten, die invloed kunnen hebben op de beschermde bestemmingen, moeten daarom in dit deskundige document ruwweg worden bepaald om de noodzaak van uitgebreider onderzoek op de verwerkende planningsniveaus te behandelen.

Het dichtstbij gelegen bestaande VBG "Schwalm-Nette-Platte met aangrenzend bos en Meinweg" (DE-4603-401) bevindt zich actueel nog op een afstand van minimaal 1,3 km ten noorden en westen van het plangebied. In het kader van de geplande uitbreiding komt het VBG nu in het zuiden tot ca. 250 m en in het westen tot vlak bij het westelijk gelegen shelter-gebied, dat nu bij het plangebied wordt betrokken, dichterbij. Van het geplande CIG-oppervlak en de verplaatste snelwegverbinding zal het VBG in de toekomst een minimale afstand van 200 m behouden.

Daarom moeten ook mogelijke door de intentie veroorzaakte effecten op de beschermde bestemming van het (feitelijke) vogelbeschermingsgebied nader worden onderzocht.

6.1 Natura 2000-gebieden in de ruimere regio

Aangezien er op het gebied van het bestemmingsplan met betrekking tot het toekomstige commerciële en industriële gebruik in het plangebied en de hiermee verbonden emissies van luchtverontreinigende stoffen nog geen gedetailleerde informatie beschikbaar is, kunnen de concrete bedrijfsafhankelijke effecten van de geplande commerciële en industriële bedrijvigheid op zijn vroegst op het verwerkende planningsniveau (bebouwingsplan), maar naar verwachting echter pas tijdens de vergunningsprocedure voor afzonderlijke zich daar vestigende bedrijven, concreet en afsluitend worden onderzocht. Op BP-niveau is nog niet bekend of, waar en in welke omvang luchtverontreinigende bedrijven zich in de toekomst in het plangebied zullen vestigen.

Als relevant effect kunnen op dit planningsniveau echter al de in de toekomst door de planningsintentie mogelijk veroorzaakte totale verkeersbelasting en de hiermee verbonden belasting van luchtverontreiniging ruwweg worden voorspeld, aangezien hiervoor op basis van de plangebiedgrootte en de geplande verkeersontsluiting al modelberekeningen bestaan. Op basis van de actuele verkeersprognose voor de gehele intentie (BRILON BONDZIO WEISER GMBH) is daarom in het jaar 2023 door ACCON GMBH een luchtverontreinigingsadvies opgesteld, dat de basis vormt van de effectenbepaling van dit deskundige document. De resultaten van het deskundige advies worden nadien nog eens samenvattend weergegeven en ingedeeld op basis van de wet omtrent natuurbescherming.

Conform § 34 lid 1 BNatSchG (Duitse nationale wet natuurbescherming) moeten projecten vóór de uitvoering worden gecontroleerd op hun gevolgen voor de instandhoudingsoogmerken van een Natura-2000-gebied indien een aanzienlijke aantasting van het gebied door stikstofbelastingen niet kan worden uitgesloten. Conform § 34 lid 2 BNatSchG is een projectintentie niet toegestaan als de controle van de gevolgen uitwijst dat het project zou kunnen leiden tot aanzienlijke aantasting van het gebied in zijn voor de instandhoudingsoogmerken relevante bestanddelen.

Als zakelijk criterium voor de beoordeling voor de bescherming van ecosystemen en voor de bescherming van de vegetatie worden zogeheten "Critical Loads" (kritische belastingen) gedefinieerd. Deze kritische belastingen zijn wetenschappelijk gefundeerde streefwaarden voor de bescherming van vegetatie-eenheden door verhoogde stikstofdepositie. Critical Loads zijn voorzorgsniveaus voor bepaalde ecosystemen (FFH-gebieden) die als belastingen of depositieparameters van luchtverontreinigende stoffen worden uitgedrukt. Ze worden voor stikstofdepositie normaliter als kilogram per hectare en jaar [kg N/ha*a] vermeld. Als een FFH-leefruimtetypen qua oppervlak niet wordt beïnvloed door een voor de intentie relevante extra belasting aan stikstofdepositie $> 0,3 \text{ kg N/(ha*a)}$, is daarmee voldaan aan het uitsluitingscriterium en is de controle voltooid.

Om de effecten op de gewijzigde verkeerssituatie op basis van de uitbreiding ook op het gebied van de FFH-zone te kunnen tegengaan, bedraagt de grootte van het rekengebied 8.000 m x 8.000 m. De extra belasting voor de invoer van luchtverontreinigende stoffen is uitgevoerd in een modelberekening voor het prognose-nulgeval en prognose-plangeval voor de schadelijke stoffen stikstofdioxide (NO₂) en fijne stof (PM₁₀ en PM_{2,5}).

Bijzonder belangrijk voor ecosystemen zijn hierbij in eerste instantie de stikstofemissies, aangezien die een relevante verandering van de voedingsstofomstandigheden in de FFH-gebieden kunnen veroorzaken. Fijne stof daarentegen is voor de natuurlijke huishouding eerder van ondergeschikt belang en in eerste instantie relevant voor de bescherming van de menselijke gezondheid.

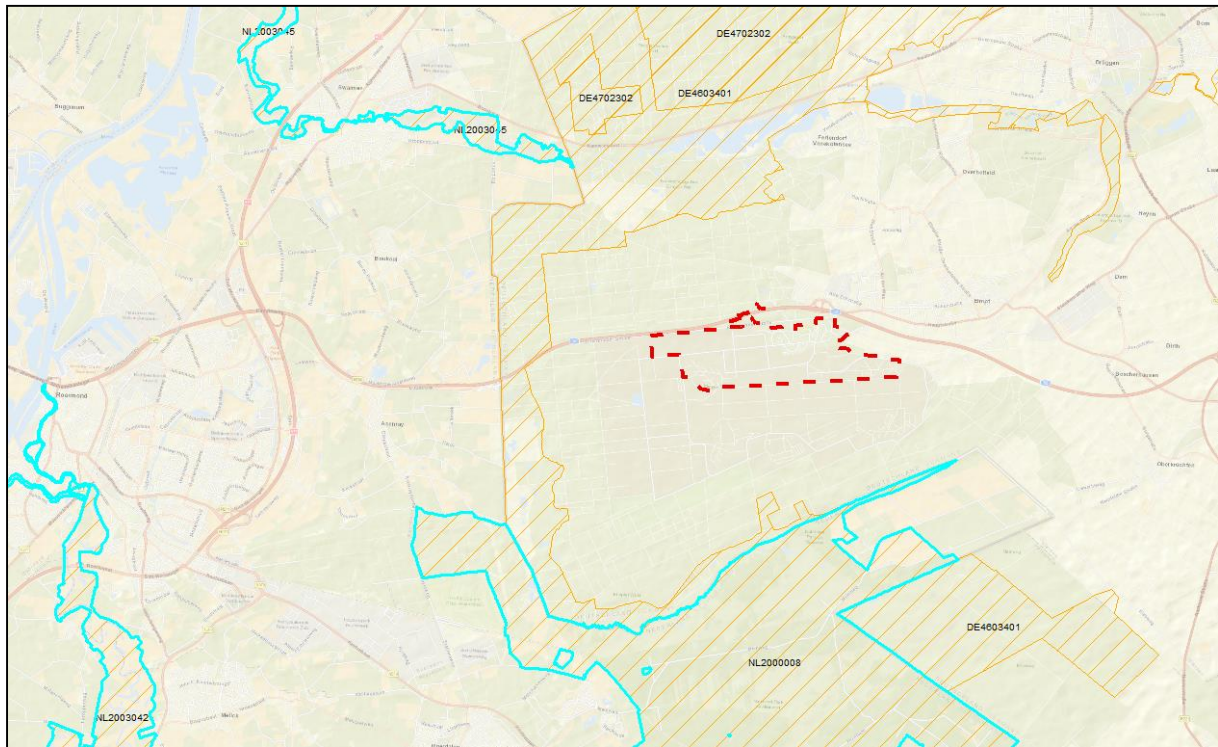
De verontreinigingsconcentratie van stikstofdioxide (NO₂) wordt in beide prognosegevallen voornamelijk door de emissies van de BAB 52 bepaald. Voor het prognose-plangeval komen ook nog de emissies van de geplande wegen erbij.

Het deskundige advies van ACCON GMBH (2023) komt samenvattend tot het resultaat dat aanzienlijke aantasting door de intentie veroorzaakte stikstofbelasting in een FFH-gebied alleen kan optreden als de te verwachten, door de intentie veroorzaakte extra belasting een relevante omvang bereikt, d.w.z. boven 0,3 kg N/(ha*a) ligt. Conform H PSE-leidraad (instructies voor de controle van stikstofbelasting in de FFH-effectenbeoordeling van wegen) kan aanzienlijke aantasting door stikstofbelasting echter uitgesloten worden als de dagelijkse verkeersbelasting (GDV) < 5.000 motorvoertuigen/24h is en daarmee buiten de in de leidraad aangegeven toepassingsgrenzen ligt.

Voor de A 73 in Nederland kan een door de intentie veroorzaakte verkeerstoename aan de hand van de actuele gegevens niet eenduidig worden geverifieerd. Conform de algehele verkeersprognose voor de planningsintentie (BRILON BONDZIO WEISER GMBH) ligt de toename van het verkeer (verschil tussen prognose -plangeval en prognose - nulgeval) voorbij de Duits-Nederlandse grens lager dan 5.000 motorvoertuigen/24h¹. Hoe het verkeer zich vanaf de grens verder over het wegennetwerk van Nederland verdeelt en hoeveel verkeer überhaupt bij de te kruisen FFH-gebieden in de buurt van snelwegen aan Nederlandse kant (zie afb. 12) zal aankomen en hoeveel stikstofemissies daarmee verbonden zijn, kan op basis van de geringe voorspelde verkeersintensiteit niet worden voorspeld door de in het luchtverontreinigingsadvies toegepaste modelberekeningen.

Daarmee hoeft de A 73 voor het onderzoek van mogelijke nadelige invloeden door stikstofbelasting in de dichtstbijzijnde FFH-gebieden niet in acht te worden genomen.

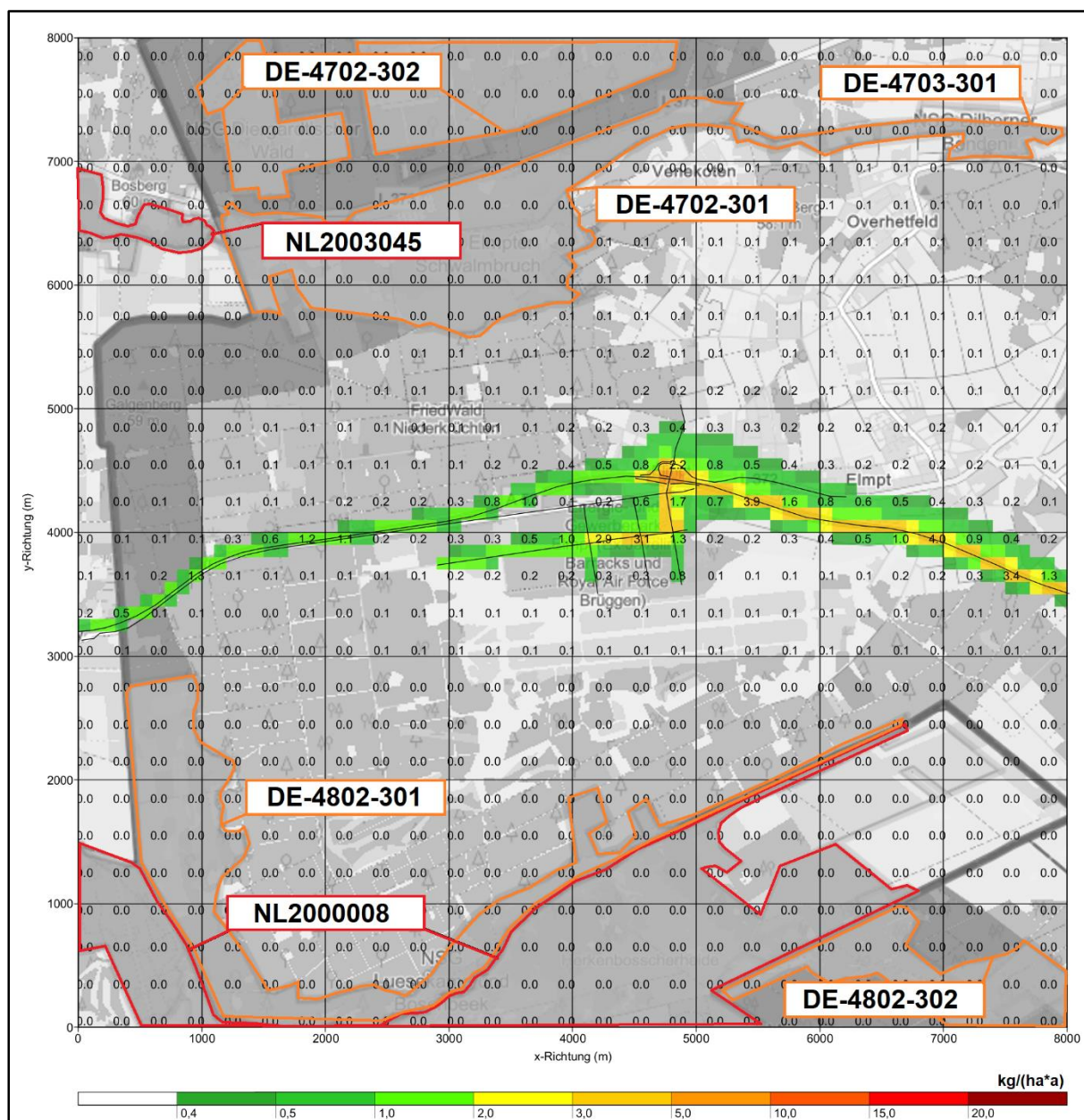
¹ Opm.: dit komt in het statistische gemiddelde overeen met minder dan 210 voertuigen per uur of 3,5 motorvoertuigen per minuut

Afbeelding 1: Overzicht van de FFH-gebieden op Nederlands grondgebied

Kaartbasis: OpenStreetMap-medewerkers 2023, CC-BY-SA 2.0

De berekeningsresultaten tonen aan dat de voor het BP-niveau aan de hand van het algehele verkeersmodel voorspelbare verhogingen van de door het verkeer veroorzaakte stikstofdepositie tot gebieden langs de BAB 52, alsook op de snelwegknooppunten en nieuwe wegen in het plangebied zullen beperken. Uit de berekeningsresultaten blijkt dat het uitsluitingscriterium $0,3 \text{ kg N/(ha*a)}$ voor FFH-gebieden door het hergebruik van het voormalige militaire vliegveld zowel op Duits als op Nederlands grondgebied absoluut wordt aangehouden (ACCON GMBH, 2023, p. 83).

Afbeelding 2: Projectgerelateerde meerlast stikstofdepositie (N-depositie) in kg/(ha*a)

Bron: ACCON GMBH 2023, p. 84

6.2 Uitwerkingen op de vogelsoorten van het vogelbeschermingsgebied

Als beschermingsdoel van het bestaande VBG "Schwalm-Nette-Platte met aangrenzend bos en Meinweg" (DE-4603-401) worden het "behoud en de ontwikkeling van een grootschalig, mogelijk storings- en versnipperingsarm, intensief gebruikt en natuur-aangrenzend, voedingsstofarm, door meren, oudhout-, doodhout- en structuurrijke bossen, stromingen en heidevelden gekenmerkt veelzijdig landschap met een voor het landschap typerende waterhuishouding als broed- en voedingsgebied, alsook als rust- en overwinteringsgebied voor het behoud en de ontwikkeling van de bestanden van

- **Boomvalk**
- Watersnip
- Kolgans
- Blauwborst
- Bosruiter
- Zwarte ruiter
- IJsvogel
- Visarend
- Grote zaagbek
- **Gekraagde roodstaart**
- Groenpootruiter
- **Boomleeuwerik**
- Kievit
- Zomertaling
- **Blauwe kiekendief**
- Wintertaling
- Slobeend
- Middelste bonte specht
- **Nachtegaal**
- **Grauwe klauwier**
- Wielewaal
- **Klapekster**
- Roerdomp
- Rietgans
- Krakeend
- **Roodborsttapuit**
- Zwarte wouw
- **Zwarte specht**
- Grote zilverreiger
- Pijlstaarteend
- Tafeleend
- Kleine karekiet
- Zwarte stern
- Oeverzwaluw
- Witgat
- Waterral
- **Wespendief**
- **Graspieper**
- **Nachtzwaluw**
- Nonnetje
- Bokje
- Dodaars"

uitgevoerd (RECHT.NRW.DE 2016).

De in het kader van de broedvogelkartering door LANGE (2019), SOMMERHAGE (2020) en ÖKOPLAN (2022) in de onderzoeksruimte van de planningsintentie vastgestelde soorten zijn in de lijst vetgedrukt.

Daarvan werden in het plangebied zelf de soorten gekraagde roodstaart, boomleeuwerik, roodborsttapuit en nachtzwaluw vastgesteld. Deze soorten zullen hoe dan ook onderwerp van de uitgebreidere controle op biodiversiteit voor de betreffende bouwplannen zijn, zodat aan de hand van gespecialiseerde voorkomings- en voorgetrokken compensatiemaatregelen een nadelige invloed op de soorten en hun relevante leefgebieden (vooral voortplantings- en rustplekken) moet worden uitgesloten.

In het werkgebied van de intentie zijn bovendien de soorten boomvalk, nachtegaal, grauwe klauwier en graspieper vastgesteld. Ook voor deze soorten moet daarom in het verwerkende planningproces op het gebied van de bouwplannen uitgebreider worden onderzocht of uitwerkingen van de intentie op de leefgebieden binnen en buiten de grenzen van het vogelbeschermingsgebied kunnen optreden.

De soorten blauwe kiekendief, klapekster, zwarte specht en wespendief zijn daarentegen in het werkgebied van de intentie slechts als trekvogels of in een groter gebied vastgesteld, waardoor een uitgebreider onderzoek hier waarschijnlijk niet nodig is.

De uitgebreidere controle van de tolerantie met de beschermingsdoelen van het vogelbeschermingsgebied geschiedt in het kader van de controle op soortenbescherming fase II op het gebied van het daarmee verband houdende bouwbeleid aan de hand van de concreet van de geplande bouwintentie te verwachten ingrepen en verstoringen. Een potentiële betrokkenheid van soorten die kritisch zijn voor het proces is ook hier op BP-niveau momenteel niet af te leiden, omdat men ervan uit kan gaan dat voor de genoemde soorten door de juiste maatregelen aanzienlijke nadelige invloeden kunnen worden uitgesloten.

Opgesteld:

Erftstadt-Lechenich 15.08.2023

SMEETS LANDSCHAFTSARCHITEKTEN